

بررسی رابطه سه گانه تاریک شخصیت و افکار خودکشی: مدل میانجی گری بیگانگی

اجتماعی

عباس بخشی پور رودسری^۱، حانیه فقیه^{۲*}

۱. استاد، گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

۲. کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران. (نویسنده

مسئول).

فصلنامه راهبردهای نو در روانشناسی و علوم تربیتی، دوره پنجم، شماره بیستم، زمستان ۱۴۰۲، صفحات ۲۲۴-۲۱۶

چکیده

افکار خودکشی به عنوان اصلی ترین عامل پیش بینی کننده اقدام به خودکشی، در سال های اخیر مورد توجه بسیاری از محققان و متخصصان بالینی بوده است. پژوهش حاضر باهدف بررسی رابطه سه گانه تاریک شخصیت و افکار خودکشی با میانجی گری بیگانگی اجتماعی انجام گرفت. روش پژوهش حاضر از نظر هدف، بنیادی و از حیث نوع گردآوری اطلاعات، مقطعی-توصیفی بوده و در دسته مطالعات همبستگی-مدلیابی معادلات ساختاری قرار دارد. جامعه آماری مطالعه، شامل کلیه جوانان ۱۸ الی ۴۰ ساله شهر تبریز هست که تعداد ۲۰۰ نفر به روش نمونه گیری داوطلبانه در پژوهش شرکت داده شدند. برای اندازه گیری متغیرهای پژوهش از پرسشنامه سه گانه تاریک شخصیت، پرسشنامه افکار خودکشی بک و پرسشنامه بیگانگی اجتماعی استفاده گردید. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده ها با روش تحلیل مسیر حاکی از معناداری اثر مستقیم سه گانه تاریک، خودشیفتگی و جامعه ستیزی و عدم معناداری اثر مستقیم ماکیاولیسم بر افکار خودکشی هست. همچنین اثرات غیرمستقیم سه گانه تاریک، خودشیفتگی و ماکیاولیسم بر افکار خودکشی به واسطه بیگانگی اجتماعی معنادار بوده، اما اثر غیرمستقیم جامعه ستیزی بر افکار خودکشی به واسطه بیگانگی اجتماعی معنادار به دست نیامد. بر همین اساس می توان گفت سه گانه تاریک، خودشیفتگی و ماکیاولیسم با تأثیر بر بیگانگی اجتماعی، نقش بسزایی در افزایش افکار خودکشی ایفا می کند. یافته های پژوهش حاضر می توانند در راستای مداخلات بالینی باهدف کاهش افکار خودکشی، مفید واقع گردند.

واژه های کلیدی: افکار خودکشی، سه گانه تاریک، خودشیفتگی، ماکیاولیسم، جامعه ستیزی، بیگانگی اجتماعی.

مقدمه

خودکشی یک نگرانی جدی بهداشت عمومی بین‌المللی است که در سطح جهانی، در هر ۴۰ ثانیه یک فرد جان خود را در اثر خودکشی از دست می‌دهد (سیگلوک^۱، ۲۰۲۱) و هر ساله جان بیش از ۸۰۰۰۰۰ نفر را در سراسر جهان می‌گیرد. فراتر از تلفات جانی و ویرانگر، برآوردها حاکی از آن است که به ازای هر مرگ ناشی از خودکشی، تقریباً ۲۵ اقدام به خودکشی غیر کشنده رخ می‌دهد و افراد بی‌شماری هر ساله به فکر خودکشی جدی هستند (راجرز^۲ و همکاران، ۲۰۲۳). بر اساس گزارش مرکز کنترل بیماری^۳ (CDC) در ایالات متحده آمریکا، خودکشی دومین عامل مرگ‌ومیر در بین افراد ۱۵ تا ۳۴ ساله است. رفتار خودکشی به‌عنوان یک پیوستار از افکار خودکشی تا اقدام به خودکشی و سپس خودکشی کامل در نظر گرفته شده است (بولاکاله-روفای^۴، ۲۰۲۳). افکار خودکشی شامل تمام رفتارها و ارتباطات آشکار خودکشی مانند تهدید به خودکشی و ابراز تمایل به مرگ است. افکار خودکشی در بیشتر موارد قبل از اقدام به خودکشی یا تکمیل آن انجام می‌شود، بنابراین لازم است راهبردهایی برای تشخیص زودهنگام و پیشگیری از این تهدید در میان جمعیت‌های در معرض خطر مانند دانشجویان وجود داشته باشد (سیگلوک، ۲۰۲۱). طبق گزارش سالنامه آماری سازمان پزشکی قانونی ایران (۱۳۹۹) آمار متوفیان مشکوک به خودکشی در کل کشور در سال ۱۳۹۹ نسبت به سال ۱۳۹۸، رشد ۷/۸ درصدی داشته است و تعداد ۵۵۴۲ نفر در سال ۱۳۹۹ جان خود را در اثر خودکشی از دست داده‌اند. هم‌چنین مقایسه‌ی گروه‌های سنی از نظر میزان مرگ‌ومیر ناشی از خودکشی، حاکی از بیشترین تعداد در رده‌های سنی ۳۰-۳۹ و ۲۴-۱۸ سال با درصدهای ۲۵/۲٪ و ۲۰/۶٪ هست (سازمان پزشکی قانونی ایران، ۱۳۹۹). بررسی و شناسایی عوامل مرتبط با افکار خودکشی باهدف پیشگیری و درمان خودکشی، در بسیاری از مطالعات پیشین موردتوجه بوده است. بررسی پژوهش‌های پیشین نشان می‌دهد که سه‌گانه تاریک، ازجمله عواملی است که با افزایش خطر خودکشی همراه بوده است. مؤلفه‌های سه‌گانه تاریک شخصیت که توسط پالوس و ویلیامز^۵ (۲۰۰۲) مفهوم‌سازی شده‌اند، عبارت‌اند از خودشیفتگی^۶، ماکیاولیسم^۷ و جامعه‌ستیزی^۸ که اشکال مختلف آن در سطح جمعیت عادی نیز قابل‌مشاهده هست (قادری بگه‌جان^۹ و همکاران، ۲۰۲۲). مؤلفه‌ی روان‌پریشی یا ماکیاولیسم، با تکانش‌گری بالا، تمایل به ریسک، همدلی کم، رفتارهای هیجان‌جویانه و رفتارهای ضداجتماعی مشخص می‌شود. هم‌چنین مؤلفه‌ی خودشیفتگی با تسلط، استحقاق و خود بزرگ‌بینی و جامعه‌ستیزی با رفتارهای دستکاری بین‌فردی و فریب نسبت به دیگران مشخص می‌شوند. علیرغم ویژگی‌های نسبتاً متمایز سه خصلت، مطالعات نشان داده‌اند که یک هسته تاریک مشترک در صفات سه‌گانه تاریک وجود دارد و این هسته با خودکنترلی کم، تکانش‌گری بالا، پرخاشگری و دستکاری تعریف می‌شود. این

¹ Siglock² Rogers³ Centers for Disease Control and Prevention⁴ Bolakale-Rufai⁵ Paulhus & Williams⁶ Narcissism⁷ Machiavellianism⁸ Psychopathy⁹ Qaderi Bagajan

ویژگی‌ها ممکن است افراد را مستعد مشکلات بین فردی مختلف مانند پرخاشگری، رفتارهای قلدری و اعمال مجرمانه کند. اگرچه بسیاری از مطالعات بر مشکلات بین فردی ویژگی‌های سه گانه تاریک متمرکز شده‌اند، مطالعات کمی ارتباط بین سه گانه تاریک و مشکلات درون فردی، به ویژه خودکشی را بررسی کرده‌اند (وانگ، گوئو، ژو، شن و یو^۱، ۲۰۲۳). به عنوان مثال نتایج مطالعه‌ی وانگ و همکاران (۲۰۲۳) که در راستای بررسی رابطه سه گانه تاریک و افکار خودکشی در نوجوانان چینی انجام گرفت، حاکی از وجود رابطه معنادار میان مؤلفه‌های سه گانه تاریک شخصیت و افکار خودکشی هست. مطالعه‌ی قادری بگه‌جان و همکاران (۲۰۲۲) و عابدین‌زاده، حقایق و رئیسی^۲ (۲۰۲۳)، نیز نشان‌دهنده اثر معنادار سه گانه تاریک بر رفتارهای خود آسیب‌رسان و افکار خودکشی است. برخی از نظریه‌های جامعه‌شناختی و روان‌شناختی، نقش برجسته متغیرهای اجتماعی را در خودکشی مطرح می‌کنند. امیل دورکیم^۳ بر این باور بود که خودکشی با یکپارچگی اجتماعی^۴، که به عنوان یک عامل محافظ در نظر گرفته می‌شود، رابطه معکوس دارد. نظریه جدیدتر بین فردی خودکشی توماس ای جویئر^۵، مطرح می‌کند عدم احساس تعلق یکی از عوامل خطر اصلی مرتبط با خودکشی است. عوامل اجتماعی (مانند مجرد بودن، مطلقه یا بیوه بودن، انزوای اجتماعی، تنهایی، بیگانگی اجتماعی، از دست دادن ارتباط، و فقدان/از دست دادن حمایت اجتماعی) مکرراً به عنوان عوامل خطر برای میل به مرگ، افکار و رفتارهای خودکشی در میان نوجوانان، بزرگسالان و بیماران روان‌پزشکی گزارش گردیده است (کالاتی، فراری، بریتنر، اوسی، اولیه، کاروالیو و کورته^۶، ۲۰۱۹). پاول^۷ (۱۹۹۴) و ونز^۸ (۱۹۷۹) پیشنهاد کرده‌اند که بیگانگی اجتماعی^۹ یکی از عواملی است که با خودکشی مرتبط هست. بیگانگی، اصطلاحی است که از دیدگاه جامعه‌شناختی با ریشه جامعه‌شناختی آن در نظریه دورکیم، اقتباس شده و سیمن^{۱۰} آن را به کار برده است و شامل سه مؤلفه بی‌قدرتی، انزوای اجتماعی و بی‌هنجاری هست. برخی از پژوهش‌های انجام گرفته حاکی از وجود رابطه معنادار میان مؤلفه‌های بیگانگی اجتماعی و افکار خودکشی هست (کوان، علم و عون^{۱۱}، ۲۰۲۰).

با توجه به اینکه افزایش نرخ خودکشی در میان جوانان به یک معضل اجتماعی تبدیل گردیده است، مطالعات برای پیشگیری از خودکشی باید به طور مداوم به صورت چندجانبه انجام گیرند. علاوه بر این، بررسی نقش متغیرهای واسطه‌کننده می‌تواند به محققان در شناسایی اینکه چگونه پیش‌بینی‌کننده‌های شناخته شده افکار خودکشی می‌توانند افکار خودکشی را در افراد مختلف ایجاد کنند، کمک نمایند. لذا مطالعه حاضر باهدف بررسی نقش میانجی بیگانگی اجتماعی در رابطه میان سه گانه تاریک و افکار خودکشی انجام گرفت.

¹ Wang, Guo, Zhou, Shen & You

² Abedin Zadeh, Haghayegh & Reisi

³ Émile Durkheim

⁴ social integration

⁵ Thomas E. Joiner

⁶ Calati, Ferrari, Brittner, Oasi, Olié, Carvalho & Courtet

⁷ Powell

⁸ Wenz

⁹ social alienation

¹⁰ Seeman

¹¹ Kuan, Alam & Aun

روش پژوهش

روش پژوهش حاضر از نظر هدف، بنیادی و از حیث نوع گردآوری اطلاعات، مقطعی-توصیفی بوده و در دسته مطالعات همبستگی-مدلیابی معادلات ساختاری قرار دارد. جامعه‌ی آماری مطالعه، شامل کلیه جوانان ۱۸ الی ۴۰ ساله شهر تبریز هست که تعداد ۲۰۰ نفر به روش نمونه‌گیری داوطلبانه در پژوهش شرکت داده شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از شرکت‌کنندگان در پژوهش، فرم آنلاین پرسشنامه‌ها برای تعداد زیادی از افراد در رده‌ی سنی تعیین‌شده، ارسال گردید و اطلاعاتی درباره‌ی محرمانه ماندن و حفظ اصل رازداری به افراد داده شد. هم‌چنین راه‌های ارتباطی با پژوهشگر جهت رفع ابهام و یا آگاهی از نتایج تحقیق در اختیار آزمودنی‌ها قرار گرفت. هر یک از افراد به اختیار و داوطلبانه، پرسشنامه‌های ارسال‌شده را کامل کردند. پس از جمع‌آوری داده‌ها از تعداد معین افراد، تجزیه و تحلیل داده‌ها از طریق نرم‌افزار SPSS-25 و AMOS-24 انجام گرفت.

ابزار پژوهش

برای اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش از پرسشنامه سه‌گانه تاریک شخصیت، پرسشنامه افکار خودکشی بک (BSSI) و پرسشنامه بیگانگی اجتماعی استفاده گردید.

پرسشنامه سه‌گانه تاریک شخصیت: این پرسشنامه از سوی جانسون و وبستر^۱ (۲۰۱۰) در ۱۲ ماده و در قالب پرسشنامه خودگزارشی تهیه گردیده است و سه صفت تاریک شخصیت (خودشیفتگی، ماکیاولیسم و سایکوپاتی) را در طیف لیکرت ۷ درجه‌ای از ۱-کاملاً موافق تا ۷-کاملاً مخالف اندازه می‌گیرد. نمرات ۳۶-۱۲ نشان‌دهنده صفات تاریک شخصیت ضعیف، نمرات بین ۶۰-۳۶ صفات تاریک در حد متوسط و نمرات بالاتر از ۶۰ حاکی از صفات تاریک شخصیت قوی است. ضریب پایایی بازآزمایی این پرسشنامه برای کل مقیاس ۰/۸۶ گزارش گردیده است. همسانی درونی به روش آلفای کرونباخ و پایایی تصنیف به ترتیب ۰/۸۱ و ۰/۷۸ برای نسخه هنجاریابی شده آن در ایران گزارش‌شده است (عزیزی، امیری و افشاری‌نیا^۲، ۲۰۲۲).

پرسشنامه افکار خودکشی بک^۳ (BSSI): مقیاس افکار خودکشی بک یک پرسشنامه خودگزارشی ۱۹ سؤالی است. این مقیاس بر اساس ۳ درجه‌ای نقطه‌ای از صفر تا ۲ تنظیم‌شده است. نمره کلی فرد بر اساس جمع نمرات محاسبه می‌شود و دامنه نمره از صفر تا ۳۸ است. نمره بالاتر نشان‌دهنده افکار خودکشی بیشتر است. پایایی پرسشنامه با روش آلفای کرونباخ، ۰/۸۹ برای نسخه اصلی و ۰/۸۶ برای نسخه هنجاریابی شده ایرانی گزارش گردیده است (برومند، نظیری، داوودی و فتح، ۲۰۲۳). روایی همزمان پرسشنامه با آزمون‌های استانداردشده افسردگی و گرایش به خودکشی نیز مطلوب گزارش‌شده است (انیسی، فتحی آشتیانی، سلیمی و احمدی نوده، ۱۳۸۴).

پرسشنامه بیگانگی اجتماعی: جهت سنجش این متغیر از پرسشنامه خودگزارشی ۲۴ ماده‌ای که بر اساس مقیاس ملوین سیلمن ساخته شده است، استفاده گردید. بیگانگی اجتماعی با توجه به مقیاس ملوین سیمن با ابعاد زیر مشخص می‌شود: احساس بی

¹ Jonason & Webster

² Azizi, Amiri & Afsharinia

³ Beck Scale for Suicidal Ideation

قدرتی، احساس بی معنایی، احساس بی‌هنجاری، احساس انزوای اجتماعی و احساس بیزاری از خود. نمرات بالاتر در این مقیاس حاکی از بیگانگی اجتماعی بیشتر هست. پایایی پرسشنامه با روش آلفای کرونباخ برای هر یک از ابعاد احساس بی‌قدرتی، احساس انزوای اجتماعی، احساس بیزاری از خود، احساس بی‌معنایی و احساس بی‌هنجاری به ترتیب ۰/۶۹، ۰/۵۵، ۰/۷۱، ۰/۶۳ و ۰/۶۹ گزارش گردید است. اعتبار محتوایی پرسشنامه نیز در حد مطلوب گزارش شده است (علیزاده اقدم، سلطانی بهرام، علیزاده اقدم و بابایی آذر، ۲۰۱۸).

یافته‌ها

مندرجات جدول ۱ نشان می‌دهد میانگین سنی شرکت‌کنندگان در پژوهش، ۲۳/۴۲ بوده است. از میان کل شرکت‌کنندگان، ۱۵۶ نفر زن و ۴۴ نفر مرد بوده‌اند که به ترتیب ۷۸ و ۲۲ درصد کل آزمودنی‌ها را به خود اختصاص داده‌اند. هم‌چنین از نظر سطح تحصیلات، ۱۰ نفر (۵ درصد) از شرکت‌کنندگان دیپلم، ۱۱۶ نفر (۵۸ درصد) لیسانس، ۶۶ نفر (۳۳ درصد) فوق‌لیسانس و ۸ نفر (۴ درصد) دکتری هستند.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی شرکت‌کنندگان

شاخص توصیفی	فراوانی	درصد	میانگین	انحراف استاندارد
سن	-	-	۲۳/۴۲	۳/۶۴
جنسیت				
زن	۱۵۶	۷۸	-	-
مرد	۴۴	۲۲	-	-
سطح تحصیلات				
دیپلم	۱۰	۵	-	-
لیسانس	۱۱۶	۵۸	-	-
فوق‌لیسانس	۶۶	۳۳	-	-
دکتری	۸	۴	-	-

جدول ۲، مربوط به یافته‌های توصیفی هر یک از متغیرهای پژوهش هست.

جدول ۲. یافته‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد
سه‌گانه تاریخ شخصیت	۸۲/۵	۲۲/۵
خودشیفتگی	۹/۴	۳/۴۸
ماکیاولیسم	۱۴/۳۷	۴/۷
جامعه‌سنجی	۱۱/۸۵	۶/۱۲
افکار خودکشی	۵/۹	۱/۶۰
بیگانگی اجتماعی	۱۳	۱۱/۳۸

جدول ۳. ماتریس همبستگی متغیرها

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱. سه‌گانه تاریخ	۱					
۲. خودشیفتگی	۰/۵۷**	۱				
۳. ماکیاولیسم	۰/۶۵**	۰/۲۵**	۱			
۴. جامعه‌سنجی	۰/۷۹**	۰/۲۴**	۰/۵۹**	۱		
۵. افکار خودکشی	۰/۵۰**	۰/۳۸**	۰/۴۰**	۰/۴۹**	۱	
۶. بیگانگی اجتماعی	۰/۶۷**	۰/۴۰**	۰/۴۵**	۰/۵۳**	۰/۴۵**	۱

** برابر با معناداری در سطح ۰/۰۱

پیش از بررسی برازش مدل، ابتدا شاخص‌های توصیفی و ضرایب همبستگی متغیرهای پژوهش بررسی گردید. مندرجات جدول ماتریس همبستگی متغیرها (جدول ۳) حاکی از آن است که افکار خودکشی با صفت تاریک شخصیت و هر سه بعد آن (خودشیفتگی، ماکیاولیسم و جامعه‌ستیزی) رابطه مثبت و معنادار در سطح ۰/۰۱ و با بیگانگی اجتماعی، رابطه مثبت و معنادار در سطح ۰/۰۱ دارد. هم‌چنین داده‌های جدول نشان می‌دهند بیگانگی اجتماعی با ابعاد سه‌گانه تاریک، به‌صورت مثبت و در سطح ۰/۰۱ همبسته است. در راستای بررسی فرضیه‌ی پژوهش، ابتدا برازش مدل ساختاری پژوهش بررسی گردید. بررسی شاخص‌های برازش مدل ساختاری پژوهش (جدول ۴) با روش تحلیل مسیر، حاکی از برازش مطلوب مدل ساختاری ۱ هست.

جدول ۴. شاخص‌های برازش مدل

<i>NFI</i>	<i>CFI</i>	<i>AGFI</i>	<i>GFI</i>	X^2/df	<i>RMSEA</i>
۰/۹۲	۰/۹۶	۰/۹۰	۰/۹۲	۲/۹۸	۰/۰۳۶

در راستای بررسی فرضیه‌ی پژوهش با استفاده از روش تحلیل مسیر، اثرات مستقیم و غیرمستقیم متغیرها در مدل ساختاری موردبررسی قرار گرفت. نتایج مربوط به اثرات مستقیم و غیرمستقیم در جدول ۵ آمده است.

جدول ۵. اثرات مستقیم متغیرهای پژوهش

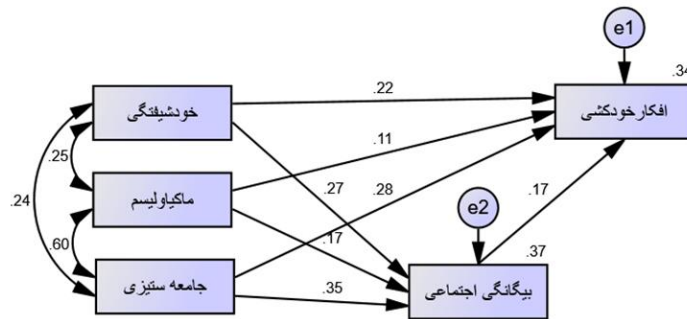
متغیر	متغیر	اثر مستقیم	اثر غیرمستقیم
سه‌گانه تاریک	افکار خودکشی	۰/۳۶***	۰/۰۱۰**
خودشیفتگی	افکار خودکشی	۰/۲۲***	۰/۰۲۱*
ماکیاولیسم	افکار خودکشی	۰/۱۱	۰/۲۷*
جامعه‌ستیزی	افکار خودکشی	۰/۲۸***	۰/۰۵۴
سه‌گانه تاریک	بیگانگی اجتماعی	۰/۶۷***	-
خودشیفتگی	بیگانگی اجتماعی	۰/۲۷***	-
ماکیاولیسم	بیگانگی اجتماعی	۰/۱۷*	-
جامعه‌ستیزی	بیگانگی اجتماعی	۰/۳۵***	-
بیگانگی اجتماعی	افکار خودکشی	۰/۱۷*	-

*برابر با معناداری در سطح ۰/۰۵

**برابر با معناداری در سطح ۰/۰۱

***برابر با معناداری در سطح ۰/۰۰۱

مندرجات جدول ۵ حاکی از معناداری اثر مستقیم سه‌گانه تاریک (۰/۳۶)، خودشیفتگی (۰/۲۲) و جامعه‌ستیزی (۰/۲۸) و عدم معناداری اثر مستقیم ماکیاولیسم (۰/۱۱) بر افکار خودکشی هست. هم‌چنین اثر مستقیم بیگانگی اجتماعی بر افکار خودکشی (۰/۱۷) در سطح ۰/۰۵ و به‌صورت مثبت معنادار است. بررسی نتایج اثرات غیرمستقیم با روش بوت استراپ نشان داد اثرات غیرمستقیم سه‌گانه تاریک بر افکار خودکشی (۰/۰۱۰) در سطح ۰/۰۱ و اثر غیرمستقیم خودشیفتگی و ماکیاولیسم بر افکار خودکشی به‌واسطه بیگانگی اجتماعی، در سطح ۰/۰۵ معنادار است، اما اثر غیرمستقیم جامعه‌ستیزی بر افکار خودکشی به‌واسطه بیگانگی اجتماعی معنادار به دست نیامد. بر همین اساس می‌توان گفت بیگانگی اجتماعی، در رابطه میان سه‌گانه تاریک، خودشیفتگی و ماکیاولیسم با افکار خودکشی، نقش میانجی معنادار ایفا می‌کند.

نمودار ۱. مدل ساختاری پژوهش

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی نقش میانجی بیگانگی اجتماعی در رابطه میان سه گانه تاریک شخصیت و افکار خودکشی بود. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش نشان داد که میان سه گانه تاریک و افکار خودکشی، رابطه مستقیم معنادار وجود دارد. این یافته با نتایج تحقیقات قادری بگه‌جان و همکاران (۲۰۲۲)، وانگ و همکاران (۲۰۲۳)، لستر و دادفر^۱ (۲۰۲۲) و مانیرو، ناواس، ون گیل، کوترین و ودر^۲ (۲۰۲۲) که حاکی از وجود رابطه معنادار میان سه گانه تاریک و رفتارهای پرخطر و آسیب‌رسان است، همسو هست. بررسی رابطه هر یک از ابعاد سه گانه تاریک با افکار خودکشی نشان داد خودشیفتگی و جامعه‌ستیزی رابطه مثبت و معناداری با افکار خودکشی دارند در حالی که ماکیاولیسم به صورت معنادار با افکار خودکشی همبسته نیست. گفته شده است هر یک از ابعاد سه گانه تاریک به صورت متفاوتی بر افکار خودکشی تأثیر می‌گذارد. به عنوان مثال، به نظر می‌رسد سایکوپاتی از طریق پرخاشگری و تصمیم‌گیری مخاطره‌آمیز، افکار خودکشی را افزایش می‌دهد، در حالی که خودشیفتگی از طریق خصومت عاطفی، احساس شرم، علائم افسردگی و مشکل در تنظیم و تفسیر هیجانات منفی، باعث افزایش افکار خودکشی می‌شود (ویلسون، ون دورن و رنگ^۳، ۲۰۲۳). مطالعه‌ی لستر و دادفر (۲۰۲۲) بر روی ۱۱۵ دانشجوی کارشناسی آمریکایی، نشان داد که خودشیفتگی و سایکوپاتی، افکار خودکشی را به صورت معناداری پیش‌بینی می‌کند اما در مورد ماکیاولیسم این گونه نیست. در مطالعه‌ای دیگر، لوکاس و چانگ (۲۰۲۲) با پژوهش بر روی ۲۸۳ دانشجو به این نتیجه دست یافتند که جامعه‌ستیزی و نه خودشیفتگی و ماکیاولیسم، پیش‌بینی کننده‌ی معنادار افکار خودکشی هست. هاروپ^۴ و همکاران (۲۰۱۷) نیز بر اساس نتایج پژوهش خود، خودشیفتگی را به عنوان عامل همبسته معنادار با افکار خودکشی مطرح کرده‌اند.

بررسی نقش واسطه‌ای متغیر بیگانگی اجتماعی در پژوهش حاضر، حاکی از معناداری اثر غیرمستقیم سه گانه تاریک، خودشیفتگی و ماکیاولیسم بر افکار خودکشی به واسطه‌ی بیگانگی اجتماعی هست. به عبارت دیگر سه گانه تاریک، خودشیفتگی و ماکیاولیسم با تأثیر بر بیگانگی اجتماعی، می‌توانند در افزایش افکار خودکشی نقش داشته باشند. نتایج مطالعه یانگ و همکاران (۲۰۲۳) نیز معناداری نقش واسطه‌ای بیگانگی اجتماعی در رابطه میان سه گانه تاریک و افکار خودکشی در نوجوانان را تأیید کرده است. آن‌ها در تبیین

¹ Lester & Dadfar

² Maneiro, Navas, Van Geel, Cutrín & Vedder

³ Wilson, Van Doorn & Dye

⁴ Harrop

این رابطه، بیان کرده‌اند که صفات سه گانه تاریک ممکن است نوجوانان با تظاهرات بالا از ویژگی‌های سه گانه تاریک را به تجربه بیگانگی اجتماعی سوق دهد. همچنین تمایل به استفاده از تاکتیک‌های دستکاری و فریب برای تسلط بر گروه‌ها یا افراد دیگر، احساس بیگانگی اجتماعی را افزایش می‌دهد. بر اساس نظریه سه مرحله‌ای خودکشی، بیگانگی اجتماعی نیز تجربه درد روانی افراد و خطر افکار خودکشی را افزایش می‌دهد (وانگ، گوئو، ژو، شن و یو، ۲۰۲۳).

با توجه به محدودیت‌های پژوهش حاضر مبنی بر محدود بودن جامعه‌ی پژوهش به گروه سنی معین و محدود بودن تعداد شرکت‌کنندگان در مطالعه، پیشنهاد می‌گردد جهت تعمیم کلی نتایج، مطالعه بر روی تعداد آزمودنی‌های بیشتر، در گروه‌های سنی مختلف و افراد در سایر زمینه‌های فرهنگی انجام گیرد.

منابع

- Abedin Zadeh, M., Haghayegh, S. A., & Reisi, Z. (2023). Model Evaluation of Risky Behaviors According to Cerebral-Behavioral Systems and the Dark Triad of Personality with the Mediation of Thought Control Ability in Secondary High School Students. *Journal of Applied Psychological Research*, 1-10.
- Anisi, J., Fathi Ashtiani, A., Salimi, S.H, & Ahmadi Noudeh, KH. (2005). Validity and reliability of beck suicide scale ideation among soldiers. *Journal of military medicine*, 7(1), 33-37.
- Azizi, T., Amiri, H., Afsharinia, K. (2022). Determining the Structural Relationship Model between Parent-Adolescent Conflict with Emotional Disorder with the Dark Triple Mediator Role in Adolescents. *Razi Journal of Medical Sciences*, 29 (3), 59-70.
- Bolakale-Rufai, I. K. (2023). Depression and suicidal ideation among medical students: A literature review. *Journal of Global Medicine*, e87-e87.
- Bromand, N., Naziryy, G., Davodi, A., & Fath, N. (2023). Comparison of the effectiveness of the suicide prevention training program (ASSIP) on cognitive reactivity, suicidal thoughts and social health in repeat suicide attempters. *Iranian Journal of Nursing Research (IJNR)*, 17 (6), 43-55.
- Calati, R., Ferrari, C., Brittner, M., Oasi, O., Olié, E., Carvalho, A. F., & Courtet, P. (2019). Suicidal thoughts and behaviors and social isolation: A narrative review of the literature. *Journal of affective disorders*, 245, 653-667.
- Harrop, T. M., Preston, O. C., Khazem, L. R., Anestis, M. D., Juneaerick, R., Green, B. A., & Anestis, J. C. (2017). Dark traits and suicide: Associations between psychopathy, narcissism, and components of the interpersonal-psychological theory of suicide. *Journal of Abnormal Psychology*, 126(7), 928.
- Kuan, K. J., Alam, M. S., & Aun, T. S. (2020). Relationship between Alienation and Suicide Ideation among Malaysian Indians. *Pertanika J. Soc. Sci. & Hum*, 28(3), 2129-2147.
- Lester, D., & Dadfar, M. (2022). Do the Dark Triad Traits Protect against Depression and Suicidal Ideation?. *Mankind Quarterly*, 62(3).
- Lucas, A. G., & Chang, E. C. (2022). Beyond the role of the dark triad in accounting for psychological maladjustment in adults: Does perfectionism still matter?. *Personality and Individual Differences*, 194, 111618.
- Maneiro, L., Navas, M. P., Van Geel, M., Cutrín, O., & Vedder, P. (2020). Dark triad traits and risky behaviours: Identifying risk profiles from a person-centred approach. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(17), 6194.

- Rogers, M. L., Richards, J. A., Cao, E., Krumerman, M., Barzilay, S., Blum, Y., ... & Galynker, I. (2023). Associations between long-term and near-term stressful life events, suicide crisis syndrome, and suicidal ideation. *International Journal of Stress Management*.
- Siglock, A. (2021). *Examining Suicide and Suicide Prevention Utilizing the Social Ecological Model in Madison County, Illinois, 2014 to 2020: Implications for Future Research and Prevention* (Doctoral dissertation, Southern Illinois University at Edwardsville).
- Soltani, S., Alizadeh, F., & Babaiee Azar, S. (2018). Studying the relationship between mass media and social alienation (Case study of Tabriz University students). *Media Studies*, 13(42), 7-20.
- Qaderi Bagajan, K., Eskandari, H., Borjali, A., Sohrabi, F., Soleimani, M., & Ziegler, M. (2022). A comparative study of suicidal and self-harm behaviors and the guilt and shame proneness among individuals with the " Dark Tetrad Personality Traits" and the " Vulnerable Dark Triad": A cross-sectional study. *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry*, 9(1), 16-32.
- Wang, C., Guo, J., Zhou, X., Shen, Y., & You, J. (2023). The Dark Triad traits and suicidal ideation in Chinese adolescents: Mediation by social alienation. *Journal of Research in Personality*, 102, 104332.
- Wilson, K., Van Doorn, G., & Dye, J. (2023). Vulnerable dark traits mediate the association between childhood adversity and suicidal ideation. *Personality and Individual Differences*, 202, 111959.